SON HABERLER

Siyasî İcmal

İtalya sulh yolunda

İtalyada faşizmin çöktüğü günden beri, yeni hükûmetin sulh yolunu tutmaktan başka çaresi bulunmadığını söylüyoruz. Bunun bir çok sebebleri ve icabları vardır. En birincisi İtalyanın coğrafî vaziyetidir. Birleşik milletlerin bütün şimal Afrikayı istilâ etmelerinden sonra İtalyanın bütün sahilleri ve bütün İtalyan karası onların havadan ve denizden sürekli bombardımanına maruzdu. İtalya, ancak daha üstün deniz kuvvetleri ve hava kuvvetleri sayesinde Birleşik milletlerin taarruzlarından kendini koruyabilirdi. Halbuki İtalya bunların birine de malik değildir ve malik olmadığı bilhassa son ay zarfında büsbütün belirmiştir.

Sonra İtalyan milletini, bu harb aleyhinde bulunmağa sürükliyen mühim sebebler vardır. Bunların en birincisi, İtalyanın kuvvetli bir Almanya yanında tâli bir mevki işgaline mecbur kalması ve birinci sınıf bir mevkie sahib olamamasıdır. Bu yüzden İtalyanın milli birliği teşekkül ettiği gündenberi onun daima kuvvetli ve birleşik bir Almanyadan çekindiği, Almanya ile arasında, geniş engeller bulundurmağa ehemmiyet verdiği, Almanyanın fazla kuvvetlendiğini hissettikçe, Almanyanın rakiblerile elbirliği yaptığı görülegelmiştir.

1914-1918 harbi koptuğu zaman İtalya, Almanyanın müttefiki idi. Fakat Almanya ile birlikte değil, İngiltere ve Fransa ile birlikte Almanyaya karşı harbetti. Çünkü kuvvetli bir Almanyanın büsbütün kuvvetlenmesinden ve kendisine yüklenmesinden, kendi mukadderatına hâkim olmasından korkuyordu.

1914 - 1918 harbinin son bulmasını müteakıb İtalya siyasetini değiştirdi ve İngiltere - Fransa grupundan bir şeyler koparmak, bu grupa karşı yalnız kalmamak için Almanyaya yanaştı ve Almanya ile daha sıkı münsebetler kurmağa çalıştı. Çünkü Almanya, nisbeten zayıftı ve İtalya ile Almanya arasındaki engelleri yıkacak kudrette değildi.

Çok geçmeden Almanya kuvvetlendi ve nazizmin iktidar mevkiine gelmesi üzerine Alman birliğini en geniş manasile gerçekleştirmek siyaseti, İtalyayı ürküttü ve İtalya bu yüzden Alman birliği siyasetine karşı gelmek istedi, hatta Mussolini bir aralık Brenner geçidine asker yığdı ve Almanyaya «Dur!» diye bağırdı. Almanya da, İtalyanın bu muhalefeti karşısında bir müddet durdu. Fakat sonra Alman siyaseti değişti ve İtalya bir takım vaidlere aldanarak sükût etti.

Fakat asıl İtalyan siyaseti, İtalyan halkını coşturan ve harbi de göze almalarını icab ettiren millî siyaset, Almanları Brenner geçidinden uzaklaştırmak istiyen siyasetti. Almanyanın Avusturyayı ilhak etmesini kolaylaştıran İtalyan siyaseti ise, millî bir İtalyan siyaseti değil, faşizmin siyaseti idi. Ve İtalyan milleti bu siyaseti benimsemedi. Çünkü bu siyaset, İtalyayı, Almanyanın peşinden sürüklüyor, İtalyanın Alman hakimiyetine boyun eğmesini icab ettiriyor ve netice olarak İtalyayı küçültüyordu.

Faşizmin sukutunu hararetle alkışlıyan İtalyan milleti hislerini apaçık gösterdi.

Vaziyet bu merkezde olduğuna göre İtalyan siyasetinin kat'î bir tahavvül geçirdiği apaçıktır. Ve onun için İtalyanın sulh yapacağı şüphe götürmez, hatta İtalyanın bu yola girmiş olduğuna hükmetmek mümkündür.

Ömer Rıza DOĞRUL

Mütareke ihtimalleri çok yakınlaştı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kes depolarından, demiryollarından, askeri hedefler civarından kırlara çekilsinler! Uzaklara gitsinler!

Şuna da dikkat ediniz ki, her kurbanın günahı Badoglio hükûmetine aiddir.»

Roosevelt Müttefiklerin derhal müzakereye hazır olduklarını bildiriyor

Washington 31 (a.a.) — Dünkü basın toplantısında gazeteciler, Reis Roosevelt'ten Müttefiklerin Badoglio rejimile müzakereye girişip girişmiyeceklerini sormuşlardır. Reis, cevab olarak, muzaffer bir ordunun istilâ ettiği topraklarda ilerlediği zaman derhal iki hedefi bulunduğunu, bir taraftan her türlü silâhlı mukavemete son vermek ve diğer taraftan anarşinin önüne geçmek, çünkü anarşiye kapılmış bir memleketle uğraşmanın çok zor olduğunu söylemiştir. Reis, sözlerine devamla, faşist partisi azasından maada bir kral, bir başvekil veya sadece bir şehremini her kimle olursa olsun müzakereye girişmekten çekinmiyeceğini beyan etmiştir.

Muhabirlerden biri, Reis Roosevelt'ten Badoglio'yu faşist telâkki edip etmediğini sormuş, o da muayyen şahsiyetleri bahis mevzuu etmek istemediği cevabını vermiştir.

Afrikaya bir İtalyan heyeti gönderilmiş

Madrid 31 (a.a.) — Fransız kaynaklarından gelen haberlere göre, Mareşal Badoglio daha şimdiden General Eisenhower'le doğrudan doğruya temasa girmiş ve yeni İtalyan hükûmetinin delegeleri bir İtalyan uçağile şimal Afrikaya gelmişlerdir.

Ayni kaynaklara göre, kral ve Badoglio vaziyete iyice hâkim bulunmaktadırlar. Her ikisi de İtalyanın Müttefiklerle anlaşması lâzım geldiğine karar vermiş bulunmakta ve İngilizlerden ziyade Amerikalılarla müzakereye girişmeği tercih etmektedirler. İtalyanların büyük kısmı, zecri tedbirler ve İspanya harbi zamanından kalma Büyük Britanyaya karşı garazlarının çok haklı olduğuna hâlâ kani bulunmaktadır. Tarafsız mahfillerin tahminine göre, mütareke pek yakında imza edilecektir.

İtalyan hükûmeti Müttefiklere bazı teklifler yapmış

Londra 31 (a.a.) — Britanova: İtalyan buhranı, en hâd derecesine vâsıl olmak üzeredir. Şimdi Badoglio kabinesinin Müttefiklerden ve ayni zamanda Almanyadan İtalyayı bitaraflardan mürekkeb muhtelit bir komisyonun kontrolu altında bulunacak bitaraf bölge haline getirecek olan bir mütarekeyi kabul edip etmiyeceklerini sormuş olduğuna dair bir şayia deveran etmektedir. Kendisine verilecek bu teminata mukabil İtalyanlar da Alman kuvvetlerinin İtalyan yarımadasından derhal çekilmeleri işini üzerine alacak, sahildeki tahkimatın tahribini tekeffül edecek ve silâhlı kuvvetleri terhis eyliyecektir. Sicilya, Müttefiklerin konrolu altında kalacaktır.

Vaziyette ani bir değişiklik olması ihtimaline binaen İngiliz harb kabinesi erkânından hafta tatilinde payitahttan uzaklaşmamaları rica edilmiştir. Mr. Churchill'in bütün arkadaşları, kendisile telefonla temas halinde bulunacaklardır. Başvekil, bu hafta sonunda çalışma odasından ayrılmıyacaktır.

Kont Ciano istifa etti

Roma 31 (Stefani) — Kont Galeazzo Ciano Vatikan nezdindeki sefaret vazifesinden istifa etmiştir. Kral ve İmparator istifayı kabul etmiştir.

Bir mütareke?

(Başmakaleden devam)

yaya karşı ne gibi barış şartları ileri sürebileceklerini Anglo - Saksonlardan sormuş olmalıdır.

Böyle bir sorgunun cevabı, (kayıdsız, şartsız teslim) den mi ibarettir?

Eğer öyle olsaydı, İngiliz kabinesinin geceyarısından sonra yapılan toplantısını, Churchill ile Roosevelt arasındaki telefon görüşmesini izah etmek güç olurdu. (Kayıdsız, şartsız teslim) parolası çok önceden bilindiği için, ayni formül tekrar edilecekse bu kadar uzun müşaverelere lüzum görülmezdi.

Harb partisini devirdikten sonra mütareke istiyen bir İtalyaya karşı Müttefiklerin (Teslim olunuz!) demeleri kolay sanılmamalıdır. Politika bakımından böyle bir hareket hiç de ustaca olmaz ve beklenmedik reaksiyonlara yol açabilir. Bir defa İtalyan milleti, yıllardır kendine telkin edildiği gibi, faşistler gitmekle Müttefiklerin barışa yanaşacağı hakkındaki ümidlerini kaybeder. Birbirine aykırı türlü cereyanlara kapılır ve memleket anarşi uçurumuna sürüklenir. Bu hal ilkönce Almanyada, sonra öteki Avrupa milletlerinde de tepkiler doğurur. Anglo - Saksonların nasyonal sosyalizme değil, Alman milletine düşmanlık ettiklerini, eğer harbden mağlûb çıkarlarsa Almanlara hayat hakkı tanınmıyacağını bağıran naziler, sözlerinde daha kuvvetli olmak imkânına kavuşurlar.

Halbuki İtalyaya yapılacak nisbeten mülâyim teklifler, hem İtalyada, hem de Almanya ile öteki Avrupa memleketlerinde yapacağı politika tesirleri bakımından Müttefiklere fayda temin edebilir.

Evvelki gece Romada yapılan resmî demecde (Müttefik sulh şartlarının dikkate alındığı) kaydının bulunması da, artık Anglo - Saksonların şiddet prensipinden ayrılarak hiç değilse görünüşte daha uysal bir yol tutmak istediklerini gösteriyor.

İtalyanın kayıdsız, şartsız tesliminde ısrar etmenin Müttefikler hesabına siyasî bir hata olacağına dün burada işaret etmiştik. Böyle bir teslimden Almanyaya karşı askerî bir fayda ummak da güçtür. Çünkü lâalettayin bir hükûmet razı olsa bile, bütün İtalyan milletinin yekvücud halinde Müttefiklere boyun eğmek istemiyeceği ve memlekette asayişin bozulacağı muhakkaktır. Kaldı ki, hatta İtalyan milletinin boyun eğmesile de orada iş bitecek ve yarımada, Avrupanın istilâsı için Müttefiklere bir üs oluverecek değildir. Stratejik noktalardaki Almanları da ayrıca düşünmek lâzımdır.

Müzakere yolile varılacak bir mütareke, Müttefikler hesabına her şeyden önce siyasî bir başarı kazandırabilir. Bu siyasî başarının derecesi, şüphesiz mütareke şartlarının ustalığına ve Alman propagandasının buna karşı ne yapacağına bağlıdır.

Eğer verilen havadisler doğru ise çok yakında harb yeni yeni gelişmeler kaydedeceğe benziyor.

NADİR NADİ

İktısad Vekili

Fabrikaları tetkik ediyor

Halka dağıtılacak kömür hazırlanıyor — Bakırköy bez fabrikası genişletiliyor — Gemlikte bir çorab fabrikası kurulmaktadır

İktısad Vekili Fuad Sirmen dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Bir müddet Sümerbank İstanbul şubesinde meşgul olan Vekil bir muharririmizin muhtelif sorularına karşılık olarak şunları söylemiştir:

«— İstanbulda bir hafta kadar kalacağım. Burada bulunduğum esnada Millî Korunma kanunu hükümlerine göre el konulan Bakırköy çimento fabrikasını, Beykoz deri ve kösele fabrikasını tetkik edeceğim. Bu arada Bursaya giderek Sümerbankın Merinos yünipliği ve Gemlikte sunğipek fabrikalarını göreceğim.

Bakırköy çimento fabrikası sanayi tetkik heyeti reis muavini Nüzhet Tekülün reisliği altında bir heyet tarafından devir ve teslim alınmaktadır. Fabrikayı Sümerbank işletecektir. Bu fabrikanın istihsalâtı ayda 14,000 ton kadardır. Biz istihsalâtı daha çoğaltmağa hazırlanıyoruz.

Sanayiin kömürü

Sanayiin muhtac olduğu kömür işile yakından meşgulüz. İstanbulda 500 tondan az yıllık sarfiyatı olan fabrikalar için lâzım olan kontenjanı verdik. Fabrikaların yardımcı kömür olarak linyit de kullanmaları için hazırlanıyoruz. Linyitin yüzde yirmiye kadar karıştırılmasından iyi netice alınabileceğine kaniiz. Bandırmada büyük bir linyit deposu tesis edeceğiz. Buradan Marmara havzası ve İstanbul fabrikalarına linyit verilebilecektir.

Halka kömür tevzii

Umumi yerler ve ikametgâhlar için kömür vermeğe başladık. Şimdi değişmez gelirliler kömür alıyor. Bu sınıfın kömürü tamamen hazırdır. Eylûlden itibaren değişmez gelirliler haricinde kalan halkımıza kömür vereceğiz.

Kömür havzasında istihsalâtın çoğalmasına ve daha muntazam yükleme yapılmasına çalışılıyor. Havzanın istihsal kabiliyetinden fazla şilep geldiği zaman sıra beklemeleri zarureti hasıl oluyor.

Yeni fabrikalar ve tesisat

Bakırköy bez fabrikamıza bir de iplik fabrikası ilâve ediyoruz. Bu tesisat 20,000 iğ kudretindedir. Şimdi 9000 iğ kudretinde olan bu fabrikamız yeni tesisatla Kayseriden sonra en büyük fabrikamız haline gelecektir.

Gemlik sunğipek fabrikasının yanında bir de çorab fabrikası tesis ediliyor. Bu çorab fabrikası 200 tezgâhlıdır. Sunğipek fabrikasının ipliklerile daha ziyade erkek çorabı ve kısmen de kadın çorabı yapılacaktır.

Bu arada İzmit kâğıd ve karton fabrikamızda yeni yaptığımız mukavva kibrit kutularını da söyliyeyim. Bu kutular ağac kutular kadar sağlam ve mükemmeldir. Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kutuları çok beğendi.»

SPOR

Bugün yapılacak at yarışları

Veliefendi at yarışlarının dördüncü hafta koşuları bugün yapılacaktır. Biri satış, biri de handikap koşusile hazırlanan programla beş yarış vardır.

Birinci koşu: Arab at ve kısraklarına mahsustur. Mesafesi 2000, ikramiyesi 180 liradır. Yarışa; Şahin 62 kilo ile yalnız girecektir.

İkinci koşu: İngiliz at ve kısraklarına mahsustur. Mesafesi 2400, ikramiyesi 1000 liradır. Yarışa; Komisarj 65, Demet 55,5, Buket 55,5, Destegül 48,5. Haspa 48,5 kilo ile gireceklerdir.

Üçüncü koşu: İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus olan bu koşunun mesafesi 1200, ikramiyesi 350 liradır. Yarışa; Civan 56, Karabiber 56, Bihser 54,5, Savaş 54,5 Bugün 54,5 kilo ile koşacaklardır.

Dördüncü koşu: Yarım kan İngiliz at ve kısraklarına mahsustur. Mesafesi 2400, ikramiyesi 300 liradır. Yarışa yalnız Poyraz 58 kilo ile girecektir.

Beşinci koşu: Saf kan Arab at ve kısraklarına mahsustur. Mesafesi 2400, ikramiyesi 300 liradır' Koşuya; Sava 66, Sunar 56, Mihrace 56, Tarzan 48 kilo ile gireceklerdir.

İkili bahis, 2, 3, 5 inci koşularda, çifte bahis, 2/3, 3/5 inci koşulardadır.

Üçlü bahis, 2, 3, 5 inci koşulardadır.

Programın tetkikinden de anlaşılacağı üzere döndüncü hafta koşuları oldukça sönük geçecektir.

Çalenc kupası tenis maçları

Moda kulübü tarafından tertib edilen Çalenc kupası tenis maçlarının dömifinali bugün, finali de yarın oynanacaktır.

Bu maçlara iştirak etmek üzere Ankaradan Şefik, Fehmi ve Vedad Abud şehrimize gelmişlerdir.

Yüzme yarışları

İstanbul Su sporları ajanlığından:

İstanbul yüzme şampiyonluğu seçme müsabakaları 31 temmuz cumartesi ve 1 ağustos pazar günleri Beşiktaş Şeref stadı yüzme havuzunda yapılacaktır.

Müsabakalara cumartesi günü saat 14 te, pazar günü saat 13 te başlanacaktır.

Bugünkü tenis maçları

Moda kulübü tarafından tertib edilen Çalenc kupası tenis maçlarının final' bugün Moda kortlarında yapılacaktır.

Kürek teşvik müsabakaları

Bakırköy Halkevi tarafından tertib edilen kürek teşvik yarışları bugün saat 15 te Bakırköy sahillerinde yapılacaktır. Tek, iki çifte ve dört tek tekneler arasında yapılacak yarışlar bütün kulübler için açıktır.

Yüzme şampiyonası seçmeleri

Su sporları ajanlığının hazırladığı İstanbul yüzme birincilikleri seçmeleri bugün saat 13 te Şeref stadı havuzunda yapılacaktır.

Orel'de

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Her nekadar Orel'i Brianska bağlıyan şimendifer hattile başlıca yollar Rus topçusunun ateşi altında bulunmakta ise de, düşman, kıt'alarının yiyecek ve cepane bakımından ikmal işlerini temin için ikinci derecede yollarla hava vasıtalarını kullanmaktadır.

Oreldeki Alman ordusunun miktarı

Londra 31 (B.B.C.) — Reuter'in Moskovadaki muhabirinin bildirdiğine göre, Almanların yalnız Orel kesiminde savaşa sürmüş oldukları kıt'aların miktarı 500,000 kişiyi bulmaktadır.

Alman tebliği

Berlin 31 (a.a.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği:

Merkez cephesinin bellibaşlı savaş kesimlerinde savaş faaliyeti dünkü cuma günü yeniden artmıştır.

Düşman, piyade kuvvetlerine ve zırhlı elemanlara istinad ederek Orel dirseğindeki mevzilerimize yeniden şiddetli taarruzlarda bulunmuştur. Kâh bize, kâh düşmana güleryüz gösteren savaşlarda düşmanın taarruzları, kendisine hissolunur derecede ağır kayıblar verdirilmek suretile püskürtülmüştür.

Kuban köprübaşı bölgesinde ve Ladoga gölü kesiminde, düşman, kuvvetli teşkillerle taarruzda bulunmuştur. Krymskaya'nın batısında Sovyetlerin bir çok tümenleri tarafından yapılmış olan taarruz, hatlarımızın önünde kırılmıştır.

Son iki gün içinde kıt'alarımız, doğu cephesinde 148 düşman tankını tahrib etmişlerdir.

Hamburg yanıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bir zaman içinde yapılan muazzam hava savaşlarında Almanya üzerine topyekûn 10,000 ton bomba atılmıştır.

Alman tebliği

Berlin 31 (a.a.) — Cuma günü düşmanın hava teşkilleri, Kassel şehri ile batıda işgal altında bulunan bazı mahalleri bombardıman etmişlerdir. Bu teşkiller, dün gece Remscheid şehrini bombardıman etmişlerdir. Taarruza uğrıyan şehirlerin ahalisi arasında kayıblar vardır. Bilhassa Remscheid'in meskûn mahallelerinde mühim tahribat ve yangınlar yüzünden büyük hasarlar vukua gelmiştir. Şimdiye kadar alınan haberlere göre ekserisi dört motörlü bombardıman uçağı olmak üzere 60 düşman uçağı düşürülmüştür.

Sovyetlerle Müttefikler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Sovyet hükûmeti, her türlü ilticayı, muavenet ve müzahereti Birleşmiş milletlerin, uğrunda mücadele etmekte oldukları prensiplerin ihlâli mahiyetinde telâkki edeceğini ve Birleşmiş milletlerin bu prensiplerini kendi ellerinde bulundurmak için her çareye başvurmağa azmetmiş olduklarını beyana lüzum görür.

Sovyet hükûmetinin almış olduğu malûmata göre, bitaraf hükûmetlere İngiltere hükûmeti tarafından da bu mealde bir nota gönderilmiştir.

İngiltere ve Amerika da ayni mealde notalar verdiler

Londra 31 (a.a.) — Moskova radyosu, İngiltere hükûmetinin Avrupadaki bitaraf memleketlerle Arjantine birer nota vererek Mussolini ile diğer harb cânilerinin ilticalarını kabul ettikleri takdirde İngilterenin bu hareketi birleşmiş milletlerin uğrunda mücadele ettikleri prensipleri ihlâl telâkki edeceğini bildirmiştir.

Alınan haberlere göre İngiliz notası, İsveçe ve Türkiyeye gönderilmiş olan Rus notasile ayni mealdedir.

Garbî Sicilyada

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rinin refakatinde bir çok sarnıç ve nakliye gemileri de vardır.

İtalyan tebliği

Roma 31 (a.a.) — Düşman, Sicilyada hava kuvvetlerile desteklediği büyük ve taze kuvvetlerle taarruzlarına devam etmiştir. Düşman hücumları İtalyan ve Alman kıt'aları tarafından inadlı muharebelerle karşılanmıştır.

Mihver av uçaklarile hava müdafaa bataryaları 16 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Cephede son vaziyet

Londra 31 (B.B.C.) — Bugün Sicilyada Catania önlerinde düşmanın şiddetli mukavemetine karşı muharebeler devam etmiştir. Merkez kesiminde Kanadalılar Agira şehrinin 13 kilometre doğusunda bir noktaya varmışlardır. Daha şimalde ilerliyen 7 nci Amerikan ordusu Triona şehrine yaklaşmaktadır. Bu cephede 15 ve 29 uncu Alman tümenlerinin yaptığı tahkimata karşı bir baraj ateşi şiddetle devam etmiştir. Bu tahkimat ekseriya enkaz yığınlarından ve barikadlardan ibarettir.

Müttefik deniz kuvvetleri bugün yeniden İtalya yarımadası sahillerindeki muhtelif hedefleri ve bu meyanda Sicilyadaki Taormina'yı topa tutmuştur.

Düşman hava alanlarına karşı bütün gün hava akınları devam etmiş ve 31 uçak tahrib edilmiştir.

Mevlid

Uzun bir hastalıktan kurtulamıyarak vefat eden babam MUSA ERZİN'in ruhuna ithaf edilmek üzere bugün Üsküdar Doğancılar camiinde öğle namazını müteakıb Mevlid okunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Oğlu Alâeddin Erzin

Zühal Nişel
İLE
Daniş Tunalıgil
Nişanlandılar.

De Kallay'ın istifası teeyyüd etmedi

Budapeşte 31 (T.P.) — Macar Başvekili De Kallay'ın istifasına dair dolaşan şayialar Budapeştede teyid edilmemektedir.

Bakırköy ve Etfal hastaneleri başhekimleri

Maruf asabiyecilerimizden Dr. Ahmed Şükrü Bakırköy Akıl hastanesi başhekimliğine, Bakırköy başhekimi güzide mütehassıs Dr. Rüştü Receb de Şişli Etfal hastanesi asabiye doktorluğuna tayin edilmişlerdir. Etfal hastanesi sertabib ve operatörlüğünü gene maruf hekimlerimizden Dr. Ömer Vasfi Aybar ifa etmektedir. Hepsine de başarılar dileriz.

Kayseride bir san'at okulu

Kayseri 31 (a.a.) — Şehrimizde yapılması kararlaştırılan orta Anadolunun en büyük san'at okulunun temel atma merasimi bu sabah saat 10 da yapılmıştır.

Pariste çocuk düşüren kadın

Paris 31 (a.a.) — Fransada ilk defa olarak bir kadın, çocuk düşürme cürmile idama mahkûm edilmiş ve giyotinle kafası kesilmiştir.

Üsküdar Partisinde bir toplantı

C. H. Partisine yeni giren azaları tanıtmak maksadile Üsküdar Parti kaza idare heyeti tarafından tertib edilen tören dün saat 15 te Doğancılardaki Parti merkezinde yapılmıştır. Törende, İstanbul meb'usları, Parti mensubları bulunmuştur.

Toplantıyı Üsküdar Halk Partisi idare heyeti reisi ve Belediye reis muavini Lûtfi Aksoy açmış ve bu münasebetle veciz bir hitabede bulunarak Partiye yeni giren azaları selâmladıktan sonra:

«— Partimiz vatanın en korkunç günlerinde yılmıyan ve asla yıpranmıyan bir ruh ve hamle ile millet yolunda sonsuz hizmetlerini tarihe ve bütün cihana tanıtmıştır.

Gerektiğinde uğruna canımızdan bir zerre bile esirgemiyeceğimiz milletimizin emrinde çarpışmak ve ölmek kararından bir an olsun inhiraf etmiyeceğiz.» demiş ve yeni azaları eski Partililere tanıtmıştır.

Bu merasimi müteakıb Halkevi müzik kolu azalarile Üsküdar alaturka musiki cemiyeti tarafından güzel ve muvaffak birer konser verilmiştir.

Vefat

Burdur meb'usu esbakı ve Medresetülkuzzat müdürü Muhadiszade merhum Ömer Lûtfi Bey zevcesi, Emine Nimet Berkman, Saim Tunceli ve Nebil Tuncelin anneleri, tüccardan Hayder Berkmanın kayınvalidesi, Babımeşihat telgraf müdürü merhum Süada Beyin büyük kerimesi,

MÜKERRİME TUNCEL

Rahmeti Rahmana kavuşmuştur. Cenazesi bugünkü pazar günü Haydar Berkmanın Suadiyedeki köşkünden kaldırılarak cenaze namazı öğle namazını müteakıb Erenköy camiinde kılındıktan sonra Sahrayicedidde ihzar edilen ebedî istirahatgâhına tevdi edilecektir. Cenabı Hak kendisine rahmet ve kederli ailesine sabrı cemil ihsan buyursun.

***

Balıkesirde Askeri matbaa müdürü iken Ankara harita şubesine tayin olunan albay Salâhaddin Düzgünün Ankarada bir tren kazasında iki bacağının birden kesildiğini ve bir saat sonra da vefat ettiğini teessürle haber aldık. Kendisi muhtedir bir asker olduğu kadar ayni zamanda bir çok tablolar yapmış bir san'atkârdı. Ailesine taziyelerimizi sunarken merhuma Haktan rahmet dileriz.

Alman - İtalyan ihtilâfı mı?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

artık kontrol edilemez bir hale girmiş olduğunu beyanda ittifak etmektedirler. Şimal İtalyada sivil ve askerî münakalât bilkuvve felce uğramıştır. Bu vaziyet, ihtimal bütün şimendifer amelesinin askerî hizmete alınmış olmalarının neticesidir. Duçenin kardeşi Arnoldo'nun oğlu Vito Mussolininin kumandası altında bulunan 36 faşist, yakaladıkları 30 rehine ellerinde bulunduğu halde, aç ve susuz kalmalarına rağmen «Popolo d'İtalia» gazetesinin binasında mukavemete devam etmektedirler. Faşistlerin cepanesi tükenmeğe yüz tuttuğu halde, Milano askerî bölgesi kumandanlığı bunları açlıktan teslim olmağa mecbur etmeğe karar vermiştir. Kumandanlık binanın su yollarını kestirmiştir. Floransa ve Bologna'da da nümayişler bilfiil durmuş olup, bu şehirlerden Milânoya asker ve karabiniyeri kıt'aları gönderilmiştir. Nümayişlerin çoğu komünistler tarafından idare edilmektedir.

Bir çok kasabalarda askerler halk üzerine ateş etmekten imtina etmişlerdir. Müttefik uçakları Milânoya, üzerlerinde Roosevelt - Churchill ve Eisenhower'in hitabeleri yazılmış olan beyannameler atmışlardır. Bu uçaklar halk tarafından alkışlanmıştır.

Roma sokaklarına makinelitüfekler yerleştirildi

Chiasso 31 (E.P.) — İtalyada faşist aleyhtarı nümayişler devam etmektedir. Bu nümayişler esnasında Romada bir çok faşist öldürülmüştür. Şehrin muhtelif yerlerine makinelitüfekler yerleştirilmiştir. Caddelerde, bilhassa Chigi sarayı yakınlarında harb arabaları dolaşmaktadır.

Mussolininin burada mevkuf bulunduğu hakkında rivayetler dolaşmaktadır.

Lombardiden gelen yolcuların verdikleri haberlere göre, Şimali talyaya hicret edenlerin sayısı 2,5 milyonu bulmuştur. Köylerde bombardımandan ve tehlike düdüklerinden uzak asude bir hayat geçirmek üzere Milanoyu terkedenler yarım milyona baliğ olmaktadır.

Balkanlarda Demokrasiler lehinde kaynaşmalar olmuş

New-York 31 (R.) — United Press'in muhabirine göre Balkanlarda büyük kaynaşmalar başlamıştır.

Bulgar vatanperverleri Sofyada İtalyayı taklid etmelerini ve Mihvercilere mütemayil şahsiyetleri uzaklaştırmağı tavsiye eden beyannameler dağıtmışlardır.

Diğer bir habere göre de halk, Sofya sokaklarında, Demokrasiye temayüllerile tanınmış siyasi şahsiyetleri sokaklardan geçtikleri sırada alkışlamıştır. Bükreşte de sulh lehinde tezahürat yapılmıştır.

Hitler, Badoglio'ya bir mektub gönderdi

Madrid 31 (a.a.) — Himmler'in Badoglio'ya verilmek üzere Hitler'in bir mesajını hâmilen Vichy'den Romaya uçakla hareket ettiği haber alınmıştır.

Çocukların hayatî gıdası
HASAN YULAF ÖZÜ
VİTAMİN ve KALORİ
itibarile en mükemmel olanıdır. Çocukların çabuk yürümelerine, kolay diş çıkarmalarına, sıhhatli ve çok gürbüz olmalarına yarar.
PİRİNÇ ÖZÜ, PATATES ÖZÜ, TÜRLÜ ÖZÜ ve NİŞASTASI ayrı ayrı kuvvet ve afiyet kaynaklarıdır.

İki Tektaş Pırlanta
Bir yüzük Sandal Bedesteninde teşhir olunmaktadır. 2 Ağustos pazartesi günü saat 2 de müzayedeye konacaktır.

STENO-DAKTİLO ARANIYOR
Tanınmış bir müessese türkçe, fransızca ve almanca ticari muhaberat işlerinde uzun müddet çalışmış bir bay veya bayan arıyor. İstiyenlerin referans göstererek İstanbul 577 posta kutusuna yazmaları.

Ucuzluk rekorunu kıran, yemeklerinin nefasetile şöhret alan **TUNA'da**
Salatadan başka beş kap tabldot'un ucuzluğu dillere destan oldu. Bol mezeli duble bira 38 kuruştur. Fırsattan istifadeyi ihmal etmeyiniz.
ADRES: Beyoğlu Asmalımescid Lebon karşısındaki sokakta No. 3 - 5

PETROL OFİSİNDEN:
Çubuklu ve Kuruçeşme depolarımızda hurda demir vardır. Pazarlıkla satılacaktır. İstiyenler mahallinde görebilirler. Talib olanların 12 ağustos 1943 akşamına kadar Kozluca hanındaki dairemize müracaatleri ilân olunur.

FEN MEMURU ALINACAK
KONYA BELEDİYE REİSLİĞİNDEN:
Belediyemizde 30 lira aslî maaşlı fen memurluğu münhaldir. Talib olanların evrakile birlikte Belediyemize müracaatleri ilân olunur. (7165)

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 9

Hacı Rükneddin — (Elile, ağzını: Sus! der gibi örter:) Menzil üstünde hastamız var. Fazla konuşulmaz.

Paskal — (Hovakime:) Sen, bırak bunları... Bunlar, ne yerler, ne içerler. Boşuna da oturmazlar. Var bir dalavereları, vagit, saat bekliyorlar. Yoksa, üçü her zaman toplanmaz böyle!

Hovagim — Üç ahpab çavuşlar, kıyaktırlar! Bu gece, bir kişinin canı yanacak ama; kimin?

II

Üç ahpab çavuşlar

Hacı Rükneddinin arkadaşları Koço Eftimyadis, Vahan Kiremidyan.

Hacı Rükneddin — (Yaşı kırk beşle elli beş arasında. Kısa boylu, gevşek balık eti. Ufacık gözlerinin bakışları tatlı ve kandırıcıdır. Papağan burnu, alt dudağına kanad gerer. Kâh sakallı gezer, kâh bıyıksız; kâhi lâta giyer, kâhice fırak. Kışın, palto sırtından çıkmaz; yazın, pardesü. Her sınıftan insanlarla arası canciğerdir. Yalnız, hangilerile daha çok kaçok dosttur; hangilerile daha çok kafadardır; bu, belli olmaz. Daima, inandıran, kandıran bir sesle, yavaş yavaş konuşur. Hiddetli zamanlarında bile güler. Onu, gündüz, bir mevlûdda; gece bir baloda görebilirsiniz. Gün olur, bir şekerci dükkânında lokum keser; gün olur, emlâk komisyonculuğu, tellâllık eder. Onu, tanımıyan bulunabilir. Ama o, yedisinden yetmişine kadar bütün şehir halkını tanır. Sokulgandır, insanlara, misafirseverliği öğretir. Dişleri çürüktür, tatlıya; hasistir, kumara dayanamaz. Bedava zevklerinden biri, Lüksemburg bilârdo salonunda, genclerin bilârdolarını seyretmektir. Güler:) Hovagim, başlarım mostırana şimdi. Oturduğun yerde? Etrafta gazeteciler de var.

Koço Eftimyadis — (Elli beş altmış yaşındadır. İnce, uzun boyludur. İncecik bıyıklarının kuyruklarını kıvırırken, kendini beğendiğini dışarı vurur; soluk mavi gözlerini tatlı tatlı süzerek gülümser. Bu, karşısındaki «hayalî ayna» da beliren «mah cemal» ine bir «öpücük» tür sanki... Her yere, su ve ışık gibi sızar.. Kışın pardesü giyer. Yazın, kalın kaplama köstek sarkıttığı fantezi yeleğini çıkarmaz. Parmaklarında yeşil, mavi taşlı yüzükler; ayaklarında düğmeli fotinler vardır, bu suretle, ellerinin «antika» lığından, ayaklarını mahrum etmez. Gümrük, emlâk, ikraz ve istikraz gibi işlerin açıktan komisyonculuğunu eder. Rehin almaz, rehin alacak adamı bulur. Soluk ve mavi gözlerini, hep büyük işlere dikmiş değildir. Alçak gönüllüdür. Gününe göre, bir fincan kahve ile fit olur. Yüzünde, doğuştan, bir güleryüzlü hali vardır; tanıdıkları aşinalık ediyor sanırlar. Onun «selâm» ı, «iş» le başlar, «iş» le biter. Kış yaz, kolundan şemsiyesini ayırmaz. Gayet naziktir, üzerine konan sineği bile koğmaz. Acele konuşur. Heyecanlanınca kekemeleşir, hıçkırık tutar. İyi bir vurgun vurduğu zaman, çakırkeyif olur. Cabadan ikrama konarsa, yeni bir «iş kokusu» alsa bile, incecik burnunu tıkar. İrisi körpelere, dalyan gibi vardakostalara yüzü yoktur. Kekeler:) Ho...ho...ho...ho...ho...vagim...

Vahan Kiremidyan — (Yaşı, küskün vakitlerinde altmışı, coşkun zamanlarında kırkı çalar. Kır düşmüş kalın kaşları, kapakları düşük koyu elâ gözlerinin bakışlarını bir «filozof» gibi derinleştirir. Toparlacık, ortaboyludur. Sağ kanadı et benli kalın burnu, gövdesinden önce yürür. Ağır, tok konuşur. Boğazına olduğu kadar, piliç kızlarla hoşor karılara da düşkündür. Sesinin kalınlığı, saygı ve yakınlık uyandırır. Suallerinde «ansiklopedik», cevablarında «septik» tir. Koçoya:) Nefesini yut, öyle konuş. Arkandan kovalayan var?

Hacı Rükneddin — (Yavaş ve ağır sesle etrafı göstererek:) Yavaş konuşalım. Burası, «adi koltuk» değildir.

Koço — Ben, bilmiyorum sankim?

Vahan — Bırak, ben bilirim senin bildiklerini...

Rükneddin — Kavga yok. Tekrar söylüyorum. Burası, «adi koltuk» değildir. Muammer Ağabey, gazetecidir. Yılbaşı değil, on yılın başı olsa, gıdasını alır, kalkar. Yanındaki genc de gazetelerde ressam gibidir işte.. Namî Bey diyorlar galiba... Toros, işin hem keyfinde, hem alayında.. Burası, gürültülüdür ama, kimse kimse ile meşgul olmaz. Saat on bire geliyor. Biz, ne yapacağız?

Koço — Ben, bir düziko içeceğim.

Vahan — Benim de karnım acıktı bilirsin?

Rükneddin — (Sakin hiddetli:) Buraya bunları konuşmağa gelmedik. Burada, herkes, kendi halindedir. Kendi halimizde konuşabiliriz. (İki arkadaşının dirseklerini çekerek:) Bak demin, ne konuşuyorlardı? Kime çıkacak, değil, kime çıkmalı?

Koço — Onu, Allah bilir.

Vahan — Kul da araya karışoor, ahbar?

Rükneddin — Mesele mühim. Kime çıkmalı? Söyleyin bir kere!

Koço — (Hıçkırık tutar) — Zengine!

Vahan — Fakire!

Rükneddin — İkiniz de bu kadar yıllık adam olacaksınız. Ne o, ne de o! Benim de biletim var, sizin de biletiniz var. Bak, kaç tane, diye sormuyorum. Bu, şahsın şansı... Ama, başkalarının şansı var. Onlan şanslanmalı.. Talih, başı boş bırakılmağa gelmez. Kime çıkmalı?

Vahan — Gözü açılmamış, genc bir bekâra çıkmalı.

Koço — Gözü çabuk açılır. Dul, dul olmalı.

Rükneddin — Burnu şişer.

Koço — Bir tezgâh kurmak, hepsinden daha, em iyi, em komplimanteden bir iş.

Rükneddin — Evli olmalı.

Vahan — Boş lâf etme ahbar!

Koço — Ispanaktan yağ çıkmaz.

Rükneddin — Evliden evliye fark vardır. Ortahalliyi gözetmeli.

Vahan — Helbet!

Koço — Kime çarpmalı? Zengin, üstüne zengin yatar.

Hacı — Uyandırırsın.

Vahan — Helbet!

— Hacı — İhtiyar bekâra düşerse, etrafını kullanmalı. Çeşid avanta çıkar.

Vahan — Helbet!

Koço — Bekârı bırak. Dul kadına çıkmalı.

(Arkası var)